

Chẩn đoán hệ thống nông nghiệp

I. Chẩn đoán?

- Chẩn đoán (*diagnosis*) giúp nhận ra "vấn đề" trước khi tiến hành các thử nghiệm
- Đưa kỹ thuật mới - không chẩn đoán
- Bác sĩ chữa bệnh - không cần khám.
- “Vấn đề” gì, bệnh gì ở hệ thống ?

Những vấn đề hệ thống nông nghiệp

- Hệ thống bị “lỗi” KTXH, STMT bị ô nhiễm, mặn;
- Hệ thống canh tác/điểm chưa hợp lý;
- Xung đột giữa các hệ thống phụ
- Năng suất hệ thống thấp hoặc không ổn định;
- Sử dụng tài nguyên không hiệu quả;
- Chi phí sản xuất cao?, hiệu quả kinh tế thấp;
- Nghèo nguồn lực;
- Hệ thống tài chính yếu;
- Hệ thống thị trường bất ổn; và
- .V.V...

Các giải pháp

- Chính sách;
- Kỹ thuật;
- Tổ chức quản lý hệ thống (nhà nước/cộng đồng).

II. Phương pháp chẩn đoán

Cần đạt 4 mục tiêu chính yếu

- Mô tả tình thế và các hoạt động trong hệ thống
- Xác định yếu tố giới hạn trong sử dụng tài nguyên của vùng/cộng đồng/nông hộ;
- Hiểu được các nguyên nhân chính gây ra trở ngại;
- Xem xét giải pháp kỹ thuật để giải quyết trở ngại được chẩn đoán

Nhận ra trở ngại

- Vấn đề trở ngại là gì?
- Nguyên nhân tại sao?
- Làm sao để cải tiến?

Diễn đạt trở ngại rõ ràng

Diễn đạt vấn đề không rõ	Diễn đạt vấn đề rõ ràng hơn
- Cá bị chết bệnh	- Cá thả được 20 ngày, da gẻ lở sau vài ngày thì chết (giống nhiễm bệnh?)
- Nông dân sử dụng giống cũ	- giống lúa địa phương NS thấp, ngon cơm, có giống cải tiến nhưng cũ bị lẫn tạp.

Tiến trình chẩn đoán các trở ngại trong Hệ thống nông nghiệp

- Liệt kê các trở ngại;
- Xếp loại trở ngại theo trọng số?;
- Xác định nguyên nhân của những trở ngại và mối liên hệ nhân-quả?;
- Liệt kê những giải pháp kỹ thuật khả thi?;
- Chọn lọc các giải pháp kỹ thuật?.